

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 2. An sit Deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

finiri, siue explicari pro hoc statu, vt pluribus declarauimus in Pharo Scient. disp. 27. Neque opus est, quod huiuscemodi definitiones, seu descriptiones ad hoc, vt perspicue manifestent rem definitam, constent proprio genere, & differentia: imo per solam rei proprietatem absque vilo genere proprio, aut æquiuallente, vt loco citato docuimus, & exemplis probauimus.

4 Accedit, quod vnum, imo præcipuum ex principijs in fronte cuiusque scientiæ humanæ ponendum, seu supponendum aliquis definitio, seu explicatio subiecti eiusdem scientiæ est. Quare, quoties de aliquo subiecto scientiæ contextenda suscipitur, ante omnia, quidam illud sit, querendum, & explicandum est, quæ ratione nos exposuimus in dicta Pharo disp. 19. quæst. 8. Cùm igitur in præsentiarum scientiam de Deo nostro aggrediamur, aliqua conceptus obiectiui eius definitio, seu explicatio inuitabiliter prorsus debet præmitti. De quo plura dicemus insuper quæst. 3.

5 Igitur Deus pro nunc sic potest definiti, seu describi: *Deus est ens quoddam sublime, increatum, à quo cætera cuncta entia, tanquam à suo fontali principio, trahunt originem, & habent esse.* Talis enim est haud dubie conceptus, quem homines vulgò de Deo statim, audito eius nomine, formare solent; vtpote reliquis fortasse notior, qui per alia Dei attributa concipi possunt, Quisnam autem conceptus Dei essentia eius censeatur, vt definitio per illum data, siue illum immediatè declarans quidam, & essentialis putari possit, quæst. 10. examinetur.

QUESTIO II.

An sit Deus.

6 Omnium primi, qui Deum esse negarunt, atque ideo Athei, siue Atheistæ, quasi sine Deo, dicti sunt, fuerunt Diagoras, Milesius, Theodorus Cyrenæicus, Euemerus, Tegeates, & alij post Protagoram id ipsum in dubium vocantem, vt testantur Cic. lib. 2. de naturâ Deorum, Plutarchus lib. 2. de placitis Philosophorum cap. 7. Lactan. lib. 1. diuinarum institutionum cap. 2. & lib. de Ira Dei cap. 9. Euseb. lib. 4. de præparat. Euangel. cap. 6. August. lib. 3. contra litter. Petiliani cap. 21. & Theodoret. lib. 2. & 3. Græcicæ. affection. De quo plura eruditè, vt asolet, noster Raynaudus in sua Theologia naturali distinct. 5. quæst. 1. artic. 8. Tales etiam nostro tempore sunt multi Pseudopolitici, qui, omni internâ fide, cultu, & religione Dei abiectâ, si quam pietatis, aut religionis simulatam retinent speciem, eam ad externam, politicamque gubernationem dumtaxat referunt. Vt videre est apud Lindanum in suo Dubitatio, & apud Stanislaum Reticum lib. 1. de Atheismis Euangelic. cap. 20. Qui quidem Pseudopolitici, animam in primis, sibi persuadent, simul cum corpore interire; indeque prorsus in Atheismum aut prorsus negant, esse Deum, aut eius relegant prouidentiam. In tale barbarum deturbat miseris homines viatorum, & hæresum procella. Videatur Praetol. lib. 1. hæres. 77. & noster Recupit. lib. 1.

de Deo quæst. 8. cap. 2. Apud quos de his plura.

Propositio Vnica.

Certissimum est, esse Deum.

7 Id namque imprimis est articulus fidei sacrissime traditus, aut suppositus in sacris litteris Exod. 3. *Ego sum qui sum.* Et, *Qui est misit me ad vos.* Quibus Deus asseritur esse, qui existit. Vide in huic locum Pererium nostrum disput. 12. & 13. Ad Hæbræ. 11. *Crederet enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerat sit, &c.*

Deinde hæc veritas adeo ipso est rationis lumine perspecta, vt eius aperta notitia quasi congenita naturæ, ipsique indita videatur. Testantur id communiter Patres. Accipe eorum aliquot testimonia. Nazianz. orat. 2. de Theol. ait: *Ratio illa diuinitis omnibus instat, ac primum in pectoribus nostris condita, cunctisque mortalibus innoxia nos ab his rebus, qua oculis cernuntur, ad Deum subuexit.* Arnob. lib. 1. aduersus Gent. paulò ante medium: *Quisquam ne, inquit, est hominum, qui non cum istius Principis notione diem prima natiuitatis intrauerit. Cui non sit ingenitum, non affixum, imo ipsis penè in genitalibus matris non impressum, non insitum, esse Regem, ac Dominum, eundem, quæcumque sunt, moderatorem? Nyl. lib. de Beatitud. ad illam, *Beati misericordes, &c.* Opinio, inquit, de Numine diuino naturaliter quidem instat est omnibus hominibus. Hieron. in illud Job 36. *Omnes homines vident eum, ait, Per naturam bonum notitia Creatoris inest cordibus hominum.* Chrysost. homil. 3. in cap. 1. ad Rom. aliquanto post principium sic habet: *Cognitionem sui Deus hominibus iam inde ab initio indidit.* Damasc. lib. 1. fid. cap. 1. ait: *Nemo est mortalium, cui non hoc adeo naturaliter insitum sit, vt Deum esse, perspectum habeat. Quin ipse quoque res condita, earumque conseruatio, atque gubernatio diuina naturæ maiestatem predicant.* Theophil. explicans illud ad Rom. 1. *Quia, quod notum est Dei, manifestum est illis, &c.* ait, *Veritas, siue, que de Deo est, cognitio mortalibus ab initio est instata.* Tertul. lib. de spectacul. cap. 2. post principium, *Nemo, inquit, negat; quia nemo ignorat, quod vltro natura suggerit; Deum esse vniuersitatis conditorem.* Pariterque passim loquuntur reliqui Patres. Quorum plura testimonia referunt Fasol. 1. par. quæst. 3. artic. 2. dub. 2. Vazq. disp. 19. cap. 1. Granad. controu. 1. tract. 1. disp. 1. Arrub. disp. 9. cap. 1. Tanner. disp. 2. quæst. 1. dub. 3. Gill. lib. 1. tract. 8. cap. 1. & seqq. & alij.*

9 Testatur id ipsum ipsa praxis omnium nationum Mundi. Nulla enim vnquam tam barbara fuit, supra quam signatum non fuerit aliquod diuinitatis lumen. Ob id dicebat Epicurus apud Cicer. lib. 1. de natura Deorum: *Genes omnes perceptionem quandam (quam ipse prolepsim vocat) habere, quod Deus sit, naturaliter hominum animis sine lege, sine more, sine instituto, aut sine doctrina insertam.* Vide plura huiusmodi testimonia Ethnicorum, quæ congerit ad rem Eugubini. lib. 1. 2. & 6. de perenni Philosophia. Vt mirum profectò fuerit, extitisse vnquam aliquem hominem adeo insipientem, vt dixerit in corde suo, *non est Deus, iuxta Prophetam psalm. 13. Quisquis autem id dixit, in corde dixit: quia, vt notat August. ibi, tam vecordem insaniam, mente*

mente conceptam, rarissimi fuerint, qui audeant ore proferre.

10 Igitur cum adeo stabile sit, & firmum apud homines, Deum esse; circa modum tamen, rationem, & viam, qua veritas hæc ab illis est cognoscibilis, nonnullæ sunt inter Theologos controversæ in quæstionibus subsequen- tibus dirimendæ.

QVÆSTIO III.

Quomodo Deus ab intellectu humano pro statu præsentis cognoscatur.

11 SUppono primo tanquam certum secundum fidem, Deum à nobis pro statu præsentis aliquo modo cognoscibilem esse, de factoque cognosci. Id enim passim supponunt Sacra Scripturæ, expressæque sæpe testantur; vt Sapient. 13. *A magnitudine enim speciei, & creaturæ cognoscibiliter poterit Creator horum videri.* Ad Rom. 1. *Inuisibilia enim ipsius à creatura Mundi per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur, sempiternaqueque virtus eius, & diuinitas.* Id quod ab ipsa experientia cunctis est notum, & manifestum. Nec solum quoad an est, siue quoad existentiam, sed etiam quoad quid est, siue quoad essentiam, est Deus à nobis aliquo modo cognoscibilis, de factoque cognoscitur. Id namque præferunt illa verba Pauli *Sempiterna quoque virtus eius, & diuinitas.* Et ratio planè persuadet. Quia non possemus iudicare, Deum existere, si penitus ignoraremus, quid illud sit, de quo iudicamus existere, iuxta ea, quæ dicebamus quæst. 1.

12 Vnde manifeste sequitur supponendum secundo; & si non possumus pro statu præsentis habere de Deo proprium conceptum, quatenus conceptus proprius per speciem propriam comparatus contraponitur conceptui alieno formato per speciem alienam, iuxta dicenda post modum; quod solum censendi sunt voluisse En- ric. in Sum. artic. 21. quæst. 2. & Alens. 1. par. quæst. 3. dum nobis possibilem pro statu præsentis negarunt proprium conceptum Dei; posse tamen citra omne dubium habere nos proprium conceptum Dei, quatenus proprius conceptus contraponitur conceptui alijs communi. Quia per conceptum Deo, & alijs communem præcisè nullatenus dici possemus nos cognoscere Deum, prout iam est statutum; sed tantum prædicatum quoddam præsciendens à Deo. Quemadmodum dici non potest cognoscere hominem, qui tantum cognoscit animal, aut viuens, aut substantiam ingenere. In quibus, utpote certissimis, non est, cur amplius immoremur. Qui plura velit, videat Recupit. lib. 2. de Deo quæst. 1.

13 Suppono tertio, etiam vt prorsus certum; Deum à nobis pro statu præsentis, non per propriam speciem, & consequenter, vt est in se, sed per speciem alienam, atque adeo aliter, quam in se est, cognosci. Quod in primis est manifestum ab experientia. Deinde planè colligitur ex sacris litteris, dicente Paulo 1. ad Corinth. 13. *Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem.* Et 2. ad Corinth. 5. *Dum sumus in corpore, peregrinamur à Domino: per fidem enim ambulamus, & non per speciem.* Quo circa Soar lib. 2. de attributis, cap. 30. Salas. 1. 2. tract. 2. disp. 10. sect. 2. & 3. Fasol. 1. par. quæst. 12. artic. 11.

dubitatur. Valent. ibid. punct. 7. Molin. disput. 1. Grad. tract. 7. disput. 1. Recupit. lib. 6. quæst. 13., & alij certum secundum fidem esse pronunciant, de potentia Dei ordinaria, & secundum communem ordinem naturæ, & gratiæ, neminem in præsentis vita posse videre Deum iuxta illud Exod. 33. *Non videbit me homo, & viuet.* Et Ioann. 1. *Deum nemo vidit unquam.* Et 1. ad Timoth. 3. *Quem nemo hominum vidit; sed nec videre potest.* De quo plura infra Tract. de Visione Dei. Videret autem Deum, quisquis eum per propriam speciem, atque adeo, sicuti est in se, cognosceret. Stat itaque certissimum, Deum à nobis viatoribus, non per propriam, sed per alienas species, atque adeo aliter, quam in se est, perinde, ac cætera quæque obiecta insensata, venire cognoscendum. Vnde fit

Propositio I.

De Deo conceptus obiectiuus perinde omnino formamus, ac de cæteris rebus, quas per alienas species concipimus.

Est clarum. Quia modus, quem cognoscendi habemus per alienas species, idem semper est respectu quarumlibet rerum, quarum caremus proprijs, vt experientia manifestat.

15 Vnde sequitur primo; Deum à nobis pro statu præsentis non in se, sed in phantasmate sensibili, tanquam in substituto quodam, cognosci, seu concipi. Quia, quidquid cognoscitur à nobis per speciem alienam, non in se, sed in phantasmate sensibili, tanquam in substituto quodam, cognoscitur, prout ostendimus in Pharo Scient. disput. 2. quæst. 3.

16 Secundo sequitur; pro diuersitate phantasmatum, in quibus solemus Deum concipere, diuersos nos passim de illo conceptus obiectiuos formare. Quod autem pro concipiendo illo diuersa substituiamus phantasmata, ex diuersitate principiorum enascitur, quibus intellectus noster ad concipiendum illum mouetur, siue determinatur, prout etiam loco citato expositum est.

17 Ex quo sequitur tertio diuersitas, varietasque formalitatem obiectiuarum, ex quibus Deus quasi compositus obiectiuè à nobis concipitur; cum sit in se realiter quid prorsus simplex, iuxta doctrinam vniuersalem distinctionis rationis, præcisionisque obiectiuæ formalitatum tum Dei, tum creaturarum ab intellectu nostro oriundæ, quam loco citato Phari indicauimus, eiusdemque disput. 12. quæst. 9. fuffiori calamo tradidimus.

18 Quarto sequitur; posse nos, solereque sæpe de facto conceptus formare vniuersales, communes vt Deo, & creaturis, siue diuinis, & creatis formalitatibus; quoties scilicet ob eiusmodi extremorum similitudinem obiectiuam ea sub vno phantasmate sensibili concipimus, sub vnoque proinde conceptu obiectiuo adunamus, vt cernere est in conceptu entis, substantiæ, aut spiritus communi entibus, substantijs, & spiritibus increato, & creatis, in conceptu intellectus communi diuino, & humano, in conceptu pariter voluntatis, in cæterisque huiusmodi iuxta doctrinam similiter vniuersalem traditam in Pharo citatum disput. 2. quæst. 3. tum maximè disput. 17. præsertim quæst. 4. 6. 8. 21. & 22. quæ videndæ.

19 Quinto denique sequitur; per inde nos apprehen-